

| Araştırma Makalesi / Research Article |

Erasmus+ Hareketliliklerine Katılan Öğrencilerin Yabancı Dil Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Examination of Foreign Language Achievements of Students Participated in Erasmus+ Mobilities in terms of Various Variables

Muhammet Esad Kuloğlu¹

Anahtar Kelimeler

Erasmus
hareketlilik
yabancı dil
İngilizce
başarı

Keywords

Erasmus
mobility
foreign language
English language
achievement

Başvuru Tarihi/Received
20.3.2019

Kabul Tarihi /Accepted
20.10.2019

Öz

Küreselleşen dünyada bireylerin yabancı dil becerilerini geliştirmeleri, göz ardı edilemeyecek bir gerekliliktir. Bu gereklilik toplumlara bu yönde adımlar atmaya itmiş, Erasmus+ hareketlilikleri de bunun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Başladığı günden bu yana pek çok insan, Avrupa değerlerini yaygınlaştırmak ve çok dilli eğitimi desteklemek amacıyla hayata geçirilen Erasmus+ programının sağladığı fırsatlardan faydalanmıştır. Bu çalışmada, Erasmus+ hareketliliklerinden faydalanan Karabük Üniversitesi öğrencilerinin yabancı dil başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama yöntemi ve anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2008-2009 ve 2018-2019 akademik yılları arasında Karabük Üniversitesi'nden Erasmus+ hareketliliklerine katılan ve gönüllü olarak bu çalışmada yer alan 118 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket aracılığı ile çevrimiçi olarak toplanmış ve SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre Erasmus+ hareketliliklerine katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca staj hareketliliğine katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının öğrenim hareketliliğine katılanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarında yola çıkarak genel olarak bütün Erasmus+ hareketlilikleri, özellikle staj hareketliliği öğrenciler arasında yaygınlaştırılmak için teşvik edilebilir.

Abstract

In the globalizing world, the development of foreign language skills of individuals is a requirement that cannot be ignored. This necessity led societies to take steps in this direction: Erasmus + mobilities have emerged as a result of this. Since its inception, many people have availed the opportunities offered by Erasmus+ Program, which was implemented to promote European values and support multilingual education. In this study, it is aimed to examine the foreign language achievement of Karabük University students who have benefited from Erasmus+ mobilities in terms of various variables. In this research, descriptive survey method and questionnaire technique were used. The sample of the research consists of 118 voluntary students who participated in Erasmus+ mobilities from Karabük University between 2008-2009 and 2018-2019 academic years. The data used in the research were collected online via a questionnaire prepared by the researcher and analyzed using the SPSS program. According to the findings obtained from the research, it has been concluded that participation in Erasmus + mobility has a positive effect on students' foreign language achievement. In addition, it was concluded that the foreign language achievement of the students participated in the student mobility for traineeships is higher than those participated in the student mobility for studies. Based on the results of the research, all Erasmus + mobilities, especially the student mobility for traineeships, can be encouraged to be popular among students.

¹ Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Karabük, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0001-5149-5494>

Extended Abstract

Introduction

Thanks to technological developments in recent years, the distance between individuals and societies has been decreased gradually. As a result of this, foreign language teaching has gained importance (Tok & Arıbaşı, 2008). For this reason, like many international organizations, the European Commission has also supported multi-lingual education and has implemented significant programs (CoE, 2016). In this context, with the aim of developing foreign language skills of individuals and spreading European values among them, a program was developed with the cooperation of the European Union countries and candidate countries, and the mobility of individuals was encouraged (EC, 2014). Turkey -as a candidate country of EU-, participated in the Erasmus+ program in 2004 and many Turkish citizens continue to benefit from this program every year (Hasdemir & Çalikoğlu, 2011).

According to the European Commission Erasmus+ Program Guide, developing the foreign language skills of students with the learning mobility of individuals is among the main objectives of the program (EC, 2014). One of the main targets of Turkey Qualifications Framework, which is harmonized with The European Qualifications Framework, is to communicate fluently in foreign languages. All these are indications that Turkey -as an Erasmus+ program partner country- attaches importance to foreign language teaching. Despite all these goals and the steps taken in this direction, it is not possible to say that Turkey is successful in foreign language teaching (Işık, 2008). In this context, it is important to examine whether foreign language achievement of students, who go to higher education institutions in various countries of Europe within the scope of Erasmus+ Learning Mobility of Individuals (LMI), shows significant differences according to various variables or not.

Method

In this research, descriptive survey method and questionnaire technique were used. The sample of the study consisted of 118 students who participated in Erasmus+ mobilities from Karabuk University between the 2008-2009 and 2018-2019 academic years. The data used in the research were collected online via a questionnaire prepared by the researcher. The questionnaire link was sent to 1209 students, who participated in Erasmus+ programs from Karabuk University between the 2008-2009 and 2018-2019 academic years, as e-mail. 209 students clicked on the link in the e-mail and 118 of them completed the questionnaire by answering all the questions. The rate of completion of the survey is 56.45%. The collected data were analyzed by using the SPSS (Statistical Package for the Social Sciences).

Result and Discussion

According to the findings of the study, a significant difference was found between the foreign language achievements of students in terms of mobility types (student mobility for studies / student mobility for traineeships) they participated in. The average of foreign language achievement of the students participated in student mobility for traineeships (72,75) was higher than the rank averages of the students participated in student mobility for studies (56,80). Another finding of the study is that the mean scores of the language test taken from the university's foreign language department (UYDS) (3,18) and the 1st Online Linguistic Support (OLS) language test (3,23) were close to each other, and there was a positive and weak relationship between the scores obtained from both tests ($r: 0,233$; $p: 0,011$). Additionally, there was a significant difference between the scores of the 1st and 2nd OLS language tests. According to the findings, the average score of 54 students in the 2nd OLS test was increased, 14 students had fallen, and 50 students remained the same as the 1st OLS test.

It was concluded in the study that the foreign language achievement of the students who participated in the traineeship mobility was higher than the ones who participated in the learning mobility. This may be because the traineeship students learn more by experiencing than the participants in learning mobility, and they are joining real life conversations. This kind of activities gives students the opportunity to learn and develop foreign language in place (Göksan, Uzundurukan & Keskin, 2011). It was also concluded in the study that there was a weak positive relationship between the scores taken from the UYDS test and the ones obtained from the 1st OLS language test. Because UYDS is a prerequisite for Erasmus+ mobility and 1st OLS language test is performed shortly after this exam, it can be concluded that the compliance & conformity validities of these two exams are high. Another result of the study is that the number of students who increased their scores in the 2nd OLS language test was significant. From this point of view, it can be said that Erasmus+ mobilities have a positive effect on students' foreign language achievements.

Based on the results of the research, the following suggestions were made to the researchers and practitioners:

In line with the results of this study, research can be repeated with a more comprehensive study group from different universities. A comprehensive qualitative study can be carried out based on the differentiation of foreign language achievement in terms of mobility types. Erasmus+ mobilities, especially student mobility for traineeships can be disseminated among students. As it is possible to make important determinations in the light of the obtained data, it can be ensured that the students can complete their OLS language tests in the related departments of universities.

GİRİŞ

Son yıllardaki teknolojik gelişmeler ile azalan mesafeler ve kolaylaşan ulaşım-iletişim sayesinde bireyler ve toplumlar arasındaki etkileşim had safhaya çıkmış; bu etkileşimin bir sonucu olarak da yabancı dil öğretimi önem kazanmıştır (Tok ve Arıbaş, 2008). Bu nedenle pek çok uluslararası örgüt gibi Avrupa Komisyonu da çok dilli eğitimi desteklemiş ve buna yönelik önemli uygulamaları hayata geçirmiştir (CoE, 2016). Bu bağlamda, bireylerin yabancı dil becerilerini geliştirmek ve Avrupa değerlerini yaygınlaştırmak amacıyla Avrupa Birliği ülkeleri ve aday ülkelerle ortaklaşa bir program geliştirilerek bireylerin hareketliliği teşvik edilmiştir (EC, 2014). Hayat Boyu Öğrenme adı ile başlayan ve daha sonra adı Erasmus+ olan bu programa Türkiye de 2004 yılından itibaren ortak olmuştur ve her yıl çok sayıda Türk vatandaşı bu programdan faydalanmış ve halen de faydalanmaya devam etmektedir (Hasdemir ve Çalikoğlu, 2011).

Erasmus+ eğitim-öğretim, gençlik ve spor alanlarındaki faaliyetleri destekleyen bir Avrupa Konseyi programıdır. Erasmus+ Programı 3 ana eylem ve 2 özel eylemi desteklemektedir. Bu çalışma, 1.Ana Eylem olan “Bireylerin Öğrenim Hareketliliği (BÖH)” ile ilgilidir. BÖH, program ülkeleri arasında yükseköğretim kurumları öğrencilerinin öğrenim ve staj hareketliliklerini kapsamaktadır. BÖH ile programa dahil olan yükseköğretim kurumlarından belirli şartları taşıyan ve programdan yararlanmaya hak kazanan öğrenciler belirli süreler aralığında hareketlilikten faydalanmaktadır. Avrupa Komisyonu Erasmus+ Program Rehberi’ne göre BÖH faaliyetleri ile öğrencilerin yabancı dil becerilerini geliştirmek, programın ana hedefleri arasında yer almaktadır (EC, 2014). Avrupa Yeterlilik Çerçevesi ile uyumlu hale getirilen Türkiye Yeterlilik Çerçevesi’ndeki ana hedeflerden biri de yabancı dillerde iletişim kurmaktır. Yine Türkiye’nin Erasmus+ programlarına 2004 yılından bu yana katılıyor olması, ülkede yabancı dil eğitimine önem verildiğinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Altunöz & Bay, 2018). Fakat, bütün bu hedeflere ve bu yönde atılan adımlara rağmen Türkiye’de yabancı dil öğretiminin başarılı olduğunu söylemek pek de mümkün değildir (Işık, 2008). Zira Education First (EF) tarafından yapılan geniş çaplı bir araştırma sonucunda Türkiye, yabancı dil endeksinde 88 ülke arasından 73., Avrupa’da ise 32 ülke arasından 31. olmuştur (EF, 2018). Bu başarısızlığın pek çok nedeni olabilir. Bu çalışmada, bu nedenlerden ziyade çözüm önerilerinden biri olabilecek Erasmus+ hareketliliklerine odaklanılmıştır. Bu bağlamda konu ile ilgili literatürde yapılmış çalışmalar taranmıştır.

Demir ve Demir (2009), çalışmalarında Erasmus+ kapsamında eğitimlerinin bir kısmını yurtdışında gerçekleştiren 12 öğretmen adayının yabancı dil seviyelerinde ilerleme olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ersoy (2013) da 6 öğretmen adayı ile yapmış olduğu çalışmada Erasmus+ programının öğrencilerin yabancı dil yeterliliklerini geliştirmeye katkısı olduğunu vurgulamıştır. Ünlü’nün (2015) çalışmasında da öğretmen adaylarının Erasmus+ programına katılma sebebi olarak “yabancı dil becerilerini geliştirme” isteği ön plana çıkmaktadır. Yapılan araştırmaların hemen hemen hepsinin öğretmen adayları ile yapılmış olması, farklı çalışma grupları ile de tekrarlanmasını gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda, Erasmus+ BÖH kapsamında Karabük Üniversitesi’nden Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde bulunan yükseköğretim kurumlarına giden öğrencilerin yabancı dil başarılarının çeşitli değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi önemli bulunmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Bu çalışma ile Karabük Üniversitesi’nden Erasmus+ hareketliliklerine katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmaktadır:

1. Öğrencilerin yabancı dil başarıları okudukları bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin yabancı dil başarıları katıldıkları Erasmus+ hareketlilik türlerine göre (öğrenim/staj) anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin yabancı dil başarıları hareketlilikten faydalanma süreleri ile anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin yabancı dil başarıları hareketliliği gerçekleştirdiği ülke gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin üniversite yabancı dil sınavından (ÜYDS) aldıkları puan ile 1.OLS (Online Linguistic Support) dil testinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?
6. Öğrencilerin 2.OLS dil puanları hareketlilik süresince dil kursuna katılım durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Öğrencilerin hareketliliğe katılmadan önce ve hareketlilik bittikten sonra katıldıkları OLS dil testlerinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmakta mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, evreni ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi gibi konular ele alınmaktadır.

Araştırmanın Deseni

Araştırmada nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama yöntemi ve anket tekniği kullanılmıştır. Betimsel tarama araştırmaları; bir gruba ait belirli özellikleri ortaya çıkarmayı ve durumu mümkün olduğu kadar açık bir şekilde tanımlamayı amaçlayan çalışmalardır. Anket tekniği ise çok sayıda bireye aynı soruların birebir veya telefonda sorulması yahut e-posta olarak gönderilmesi aracılığı ile kullanılır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2016).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2008-2009 ve 2018-2019 akademik yılları arasında Karabük Üniversitesi'nden Erasmus+ BÖH'e katılım gösteren 1209 öğrenci veya mezun (bundan sonra sadece öğrenci ifadesi kullanılacaktır); örneklemini ise yine aynı tarihler arasında Karabük Üniversitesi'nden Erasmus+ BÖH'e katılan öğrenciler arasından gönüllülük esasına göre çalışmaya katılan 118 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde gönüllülerin seçimi yöntemi tercih edilmiş ve evrene gönderilen elektronik anket linkine tıklayarak soruları cevaplayan öğrencilerle çalışılmıştır. Araştırmanın örnekleme ait bazı demografik bilgiler aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilere ait bazı demografik bilgiler

Bölüm		Sosyal ve Beşerî Bilimler	Fen Bilimleri ve Mühendislik
Cinsiyet	Erkek	33	52
	Kadın	11	22
	Toplam	44	74

Tablo 1. araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete ve okudukları bölüme göre dağılımını göstermektedir. Bu tabloya göre araştırmaya 85'i (%72) erkek ve 33'ü (%28) kız olmak üzere toplam 118 öğrenci katılmıştır. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin 44'ü (%37) Sosyal ve Beşerî Bilimler alanında bir bölümde okumuşken, 74'ü (%63) de Fen Bilimleri ve Mühendislik alanlarında okumuş/okumaktadırlar.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin gerçekleştirdikleri hareketlilik türü ve süresi

Hareketlilikten Süresi		2-3 ay	4 ay ve üzeri	Toplam
Hareketlilik Türü	Öğrenim	2	96	98
	Staj	18	2	20
	Toplam	20	98	118

Tablo 2., araştırmaya katılan öğrencilerin gerçekleştirdikleri hareketlilik türünü ve sürelerini göstermektedir. Bu tabloya göre araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (98) öğrenim hareketliliğine, bir kısmı (20) ise staj hareketliliğine katılmıştır. Öğrencilerin hareketlilikten faydalanma süreleri de tabloda görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin gittikleri ülkeler ve bu ülkelerde yoğunlukla konuşulan yabancı diller

İngilizce	f	%	Diğer Diller	f	%
Polonya	58	49,2	Litvanya	11	9,3
Romanya	10	8,5	İtalya	7	6
Çekya	5	4,2	Slovenya	5	4,2
İngiltere	4	3,4	Almanya	4	3,4
Portekiz	3	2,5	İspanya	4	3,4
			Avusturya	3	2,5
			Letonya	3	2,5
			Fransa	1	0,9
Toplam	80	67,8	Toplam	38	32,2

Tablo 3., öğrencilerin hareketliliklerini gerçekleştirdikleri ülkeleri ve bu ülkelerde yaygın olarak kullanılan dilleri göstermektedir. Öğrencilerin hareketliliğe katıldıkları ülkeler, o ülkede en çok konuşulan dillere göre gruplandırılmıştır. Bu gruplama yapılırken ülkenin ana diline ve ana dilden sonra en çok konuşulan ikinci dile bakılmıştır. 1.grupta bulunan ülkelerde en çok konuşulan yabancı dil İngilizcedir. 2.grupta bulunan ülkelerde ise en çok Almanca, Fransızca, İspanyolca, İtalyanca gibi diğer Avrupa dilleri ve Rusça konuşulmaktadır (EC, 2012). Tablo 3'e göre 1.grupta bulunan ülkelerde hareketliliğini gerçekleştiren öğrenci sayısı 80 (%67,8) iken 2.gruptaki ülkelerde hareketliliğini gerçekleştiren öğrenci sayısı ise 38'dir (%32,2).

Veri Toplama Aracı

Çalışmada evrene gönderilmek üzere elektronik ortamda bir anket hazırlanmıştır. Bu ankette öğrencilerin demografik bilgilerini, katıldıkları hareketlilik türlerini, hareketlilikten faydalandıkları süreleri, hareketlilik kapsamında hangi ülkelere gittiklerini öğrenmek amacıyla birtakım sorular bulunmaktadır. Ayrıca öğrencilerin hareketliliğe seçilme ön şartlarından biri olan üniversite yabancı dil sınavından (ÜYDS) aldıkları, hareketliliğe gitmeden hemen önce katıldıkları 1.OLS dil testinden aldıkları ve hareketlilik dönüşü katıldıkları 2.OLS dil testinden aldıkları puanları belirtebilecekleri alanlar da mevcuttur. 2.OLS dil testinden alınan puanlar, çalışmada "yabancı dil başarısı" ifadesi ile eşdeğer olarak kullanılmıştır. Anketin sonunda ise öğrencilerin görüş ve önerilerini belirtebilecekleri bir bölüm bulunmaktadır.

Verilerin Toplanması

Ankete verilen cevaplar doğrultusunda SPSS (Sosyal Bilimler için İstatistik Programı) kullanılarak her bir araştırma sorusu için ayrı ayrı analizler yapılmıştır. Her bir araştırma sorusu için öncelikle normallik testi uygulanmış ve daha güvenilir sonuçlar verdiği için Kolmogorov-Smirnov değerleri dikkate alınmıştır. 7 araştırma sorusunda da parametrik testlerin gerektirdiği sayıtların karşılanamaması, değerlerin normal dağılım göstermemesi ve değişkenlerin sınıflama ve (ya) sıralama ölçeğinde olması sonucu parametrik olmayan testler tercih edilmiş ve elde edilen veriler tablolaştırılarak bulgular bölümünde sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Oluşturulan anket, Karabük Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alınarak Uluslararası İlişkiler Ofisi'nin elektronik sistemine kayıtlı olan, 2008-2009 ve 2018-2019 akademik yılları arasında Erasmus+ BÖH'e katılan 1209 öğrenciye e-posta yolu ile gönderilmiştir. E-postada bulunan bağlantı adresine 209 öğrenci tıklamış, 118 öğrenci ise soruların tamamını cevaplayarak anketi tamamlamıştır. Anketin tamamlanma oranı %56,45'tir. Anketi tamamlayan öğrenciler, e-posta gönderilen öğrencilerin %9,76'sını oluşturmaktadır.

BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerin hareketlilikleri ile bilgiler ve araştırma sorularına verdikleri cevaplardan elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 4. Birinci araştırma sorusuna yönelik bulgular

Bölüm	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
Sosyal	44	55,42	2438,50	1448,50	0,301
Fen	74	61,93	4582,50		

p>,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının okudukları bölüme göre normal dağılıp dağılmadığı normallik testleri ile incelenmiş ve normal dağılmadığı (Kolmogorov-Smirnov: 0,000; 0,000) sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin yabancı dil başarılarının okudukları bölüme göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Mann-Whitney U testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4'te raporlanmıştır. Bu tabloya göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, okudukları bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>,05).

Tablo 5. İkinci araştırma sorusuna yönelik bulgular

Hareketlik Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
Öğrenim	98	56,80	5566	715	0,049
Staj	20	72,75	1455		

p>,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının gerçekleştirdikleri Erasmus+ hareketlilik türüne göre normal dağılıp dağılmadığı normallik testleri ile incelenmiş ve normal dağılmadığı (Kolmogorov-Smirnov: 0,000; 0,005) sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketlilik türlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Mann-Whitney U testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5'te gösterilmiştir. Bu tabloya göre staj hareketliliğine katılan öğrencilerin yabancı dil başarıları sıra ortalamaları (72,75), öğrenim hareketliliğine katılan öğrencilerin sıra ortalamalarından (56,80) daha yüksek çıkmıştır. Bu bulgulara göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, gerçekleştirdikleri hareketlilik türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p<,05).

Tablo 6. Üçüncü araştırma sorusuna yönelik bulgular

Hareketlilik Süresi	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
2-3 Ay	20	69,50	1390	780	0,138
4+ Ay	98	57,46	5631		

p>,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketlilikleri gerçekleştirdikleri süreye göre normal dağılım gösterip göstermediği normallik testleri ile incelenmiş ve normal dağılmadığı (Kolmogorov-Smirnov: 0,000; 0,000) sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla, öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketliliklerden faydalandıkları süreye göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Mann-Whitney U testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur. Bu tabloya göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hareketlilik gerçekleştirdikleri süreye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>,05).

Tablo 7. Dördüncü araştırma sorusuna yönelik bulgular

Ülke Grubu	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
1. Grup	80	60,03	4802,50	1477,500	0,800
2. Grup	38	58,38	2218,50		

p>,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketlilikleri gerçekleştirdikleri ülke gruplarına göre normal dağılım gösterip göstermediği normallik testleri ile incelenmiş ve normal dağılmadığı (Kolmogorov-Smirnov: 0,000; 0,005) sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketliliği gerçekleştirdiği ülke gruplarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği Mann-Whitney U testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 7’de raporlanmıştır. Bu tabloya göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hareketlilikleri gerçekleştirdikleri ülke gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>,05).

Tablo 8. Beşinci araştırma sorusuna yönelik bulgular

Dil Sınavı	N	X	r	p
Üniversite Yabancı Dil Sınavı	118	3,18	0,233	0,011
1. OLS		3,23		

p>,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yabancı dil sınavından aldıkları puanlar ile 1.OLS dil testinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak adına birtakım analizler yapılmıştır. Bu analizler sonucunda puanların normal dağılım göstermediği (Kolmogorov-Smirnov: 0,000; 0,000) sonucuna ulaşılmış ve bu doğrultuda Spearman Rho korelasyon katsayıları dikkate alınmıştır. Analizden elde edilen bulgular Tablo 8’de gösterilmektedir. Bu tabloya göre öğrencilerin ÜYDS puan ortalamaları (3,18) ile 1.OLS dil testi puan ortalamaları (3,23) birbirine yakın seviyededir ve her iki sınavdan alınan puanlar arasında olumlu yönde ve zayıf bir anlamlı ilişki bulunmaktadır (r: 0,233; p: 0,011).

Tablo 9. Altıncı araştırma sorusuna yönelik bulgular

Dil Kursu	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
Evet	24	65,56	1573,50	982,500	0,314
Hayır	94	57,95	5447,50		

p>,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketlilik süresince dil kursuna katılma durumlarına göre normal dağılım gösterip göstermediğini anlamak için normallik testleri yapılmış ve normal dağılmadığı (Kolmogorov-Smirnov: 0,003; 0,000) sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, öğrencilerin yabancı dil başarılarının dil kursuna katılım durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Mann-Whitney U testi ile incelenmiş ve elde edilen veriler Tablo 9’da sunulmuştur. Bu tabloya göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hareketlilik süresince dil kursuna katılım durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>,05).

Tablo 10. Yedinci araştırma sorusuna yönelik bulgular

Sınav	Sıralar	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	z	p
2. OLS	Negatif Sıralar	14	35,21	493		
1. OLS	Pozitif Sıralar	54	34,31	1853	-4,384	0,000
	Eşit	50				
	Toplam	118				

p<,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin 1. ve 2. OLS dil testlerinden aldıkları puanların normal dağılım gösterip göstermediği normallik testleri ile incelenmiş ve normal dağılmadığı (Kolmogorov-Smirnov: 0,000; 0,000) sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla iki testten alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı Wilcoxon işaretli sıralar testi ile incelenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 10’da gösterilmiştir. Bu tabloya göre öğrencilerin 1. ve 2. OLS dil testlerinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (p<,05). Buna göre 2.testte 1.testte göre 54 öğrencinin puan ortalaması yükselmiş, 14 öğrencinin düşmüş, 50 öğrencinin ise aynı kalmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölümler “Sosyal ve Beşeri Bilimler” ve “Fen Bilimleri ve Mühendislik” olmak üzere iki grupta toplanmıştır. Bu doğrultuda, öğrencilerin yabancı dil başarılarının okudukları bölüme göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın aksine Erton (2010) üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmasında, fen ve mühendislik alanlarında

okuyan öğrencilerin sosyal ve beşerî bilimler alanlarında okuyan öğrencilere göre yabancı dilde daha başarılı oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Elde edilen bulgulardan yola çıkarak araştırmaya katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının gerçekleştirdikleri hareketlilik türüne göre farklılaştığı; staj hareketliliğine katılan öğrencilerin yabancı dil başarılarının öğrenim hareketliliğine katılanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni staj hareketliliğine katılan öğrencilerin, öğrenim hareketliliğine katılanlara nazaran daha çok yaparak yaşayarak öğrendikleri ve daha çok otantik (gerçek hayattan) konuşmalara katılım göstermeleri olabilir. Zira bu tür faaliyetler, öğrencilere yabancı dili yerinde öğrenme ve geliştirme olanağı tanımaktadır (Göksan, Uzundurukan & Keskin, 2011). Yücel (2013) de çalışmasında yabancı dilin kullanıldığı ülkede hedef dil ve kültürü yaşayarak öğrenmenin önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerden biri bu durumu şu cümlelerle ifade etmiştir: *“Erasmus staj hareketliliğinin iş başvurularında işvereni etkilediğini düşünüyorum. Hatta bu yüzden bile işe girmiş olabilirim. Çünkü İngilizce mülakatım gayet başarılı geçti, sebebi de yurt dışında konuşma becerimi geliştirip konuşurken özgüvenimi iyi yansıttığımı düşünüyorum.”*

Araştırmada ulaşılan bir başka sonuç, öğrencilerin yabancı dil başarılarının hareketlilikleri gerçekleştirdikleri sürelerle göre anlamlı bir farklılık göstermediğidir. Işık'ın (2018) çalışmasına katılan öğrenciler, Erasmus+ hareketliliklerinde tanınan sürelerin yabancı dili geliştirmek için yeterli olmadığını düşünmektedirler. Staj hareketliliklerinin ortalama 2-3 ay, öğrenim hareketliliklerinin de 4-5 ay sürdüğü göz önüne alınırsa öğrencilere tanınan sürelerin yabancı dil becerilerini geliştirmek için yetersiz kaldığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre öğrencilerin yabancı dil başarıları, hareketliliği gerçekleştirdikleri ülke grubuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Buna neden olarak, İngilizce'nin Avrupa'nın her yerinde yaygın olarak kullanılmıyor olması, öğrencilerin gittikleri ülkelerde çoğunlukla kendi ülkelerinden insanlarla etkileşim kurması vb. gösterilebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin ifadeleri de bunu destekler niteliktedir. Polonya'da öğrenim hareketliliği gerçekleştiren bir öğrenci bu durumu şöyle ifade etmiştir: *“Erasmus ile yabancı dil öğrenilmez. Sebebi ise Avrupa'daki insanların da yabancı dil bilmemesi.”* Bir başka öğrenci de *“Önceliğimiz gezmek değil, yabancı dilimizi geliştirmekti fakat öğrenim gördüğümüz sınıfın yarısı Türk diğer yarısı da İspanyollardan oluştuğu için herkes kendi arasında kendi dilini konuştu ve yabancı dil umulduğu kadar gelişmedi. İnanın o süre içerisinde B2 ve C1 kurlarını üniversitemizin hazırlığında alsaydık daha faydalı olurdu”* diyerek bu konudaki görüşlerini ifade etmiştir. Başka bir öğrenci de gitmiş olduğu üniversitenin almış olduğu bir karar hakkında *“Üniversitenin almış olduğu katları ülkelere göre ayırma kararı nedeniyle kendi katımda sadece Türk öğrenciler vardı. Sürekli Türkçe konuştuk, edindiğim arkadaşların çoğu Türk'tü. Ben ve oradaki farklı üniversitelerden gelen diğer Erasmus+ öğrencileri kendilerini (yabancı dil konusunda) geliştiremedi.”* diyerek duyduğu memnuniyetsizliği dile getirmiştir. Başka bir öğrenci ise *“Dil başarısı üzerinde etkisi kesinlikle var ancak bu gidilen ülkeye göre değişmekte. Benim gittiğim ülke olan Slovenya'da yerel halkın çok rahat İngilizce konuşmasından dolayı bana yardımı çok oldu.”* diyerek bu konu hakkındaki görüşlerini dile getirmiştir. Buradan yola çıkarak şöyle denilebilir: bir yabancı dili öğrenmenin en iyi yolu, o dilin konuşulduğu ülkede yaşamaktır (Ekti, 2013).

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yabancı dil sınavından aldıkları puanlar ile 1.OLS dil testinden aldıkları puanlar arasında olumlu yönde zayıf bir anlamlı ilişki bulunmaktadır. ÜYDS'nin Erasmus+ hareketliliklerine seçilmek için ön şart olması ve 1.OLS dil testinin bu sınavdan kısa bir süre sonra yapıyor olması göz önünde bulundurulursa bu iki sınavın uyum/uygunluk geçerliliklerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Hareketlilikleri süresince herhangi bir dil kursuna katılan öğrencilerin yabancı dil başarıları sıra ortalamaları, katılmayanlarınkine göre daha yüksek olsa da araştırmadan elde edilen sonuçlar, öğrencilerin yabancı dil başarılarının dil kursuna katılım durumlarına göre farklılaşmadığını göstermektedir. Gündeğer, Soysal & Yağcı (2012) da çalışmalarında, yurt dışında dil eğitimi alan araştırma görevlilerinin yabancı dil becerilerinde kayda değer bir gelişme görülmediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum, dil kursundan ziyade, eğitim görülen ülkede yaygın olarak kullanılan dillerin farklı diller olmasından kaynaklanıyor olabilir. Yücel (2013) de çalışmasında yabancı dilin, konuşulduğu ülkede öğrenilmesinin önemli olduğunu vurgulamıştır.

Öğrencilerin hareketlilikten önce ve sonra katıldıkları dil testlerinden (1.OLS ve 2.OLS) aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. 50 öğrencinin puanının aynı kalmış olması beklenen/olağan, 54 öğrencinin puanının yükselmiş olması ise istenen bir durumdur. Fakat 14 öğrencinin 2.OLS dil testinden aldıkları puanların 1.OLS dil testine göre düşük olması beklenmeyen ve istenmeyen bir durumdur. Puanı düşen öğrencilerin 2.OLS dil testini, zaten hareketlilikten döndükleri ve bu test sonucunun hibe ödenmesine herhangi bir etkisinin olmaması gibi nedenlerden dolayı ilk testteki ciddiyetle çözmedikleri öne sürülebilir. 1.OLS dil testine göre 2.OLS dil testinde puanını yükselten öğrenci sayısı ise manidardır. Buradan yola çıkarak Erasmus+ hareketliliklerinin yabancı dil başarısı üzerinde olumlu bir etki gösterdiği söylenebilir. Bir öğrencinin bu konu hakkındaki düşünceleri şu şekildedir: *“Erasmus eğitimi öncesinde derse katılma, fikrimi beyan etme konusunda İngilizce pratiği ile ilgili büyük zorluklar çekerken Erasmus sonrası bu yeteneğim gözle görülür bir şekilde ilerledi.”* Bir başka öğrenci de *“İnanılmaz faydasını gördüm, hem dilim gelişti hem yabancı bir kültürün tam ortasında yaşadım. Bir daha o günlere gitmek isterdim...”* diyerek hareketliliğe katılmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir.

ÖNERİLER

Araştırmacılara Öneriler

- Öğrencilerin yabancı dil başarıları okudukları bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda farklı üniversitelerden daha kapsamlı bir çalışma grubu ile araştırma tekrarlanabilir.
- Yabancı dil başarısının hareketlilik türüne göre farklılaşmasından yola çıkarak kapsamlı bir nitel çalışma yürütülebilir.
- Kısa ve uzun süreli hareketlilik gerçekleştiren öğrencilerin yabancı dil başarılarının karşılaştırıldığı deneysel bir çalışma yapılabilir.
- Hareketliliklerini ana dili İngilizce olan İngiltere, İrlanda ve Malta gibi ülkelerde ve ana dili İngilizce olmayan ülkelerde gerçekleştiren öğrenciler çalışma grubu olarak kullanılabilir ve karşılaştırmalı analizler yapılabilir.

Uygulayıcılara Öneriler

- Genel olarak bütün Erasmus+ hareketlilikleri, özellikle staj hareketliliği öğrenciler arasında yaygınlaştırılmak için teşvik edilebilir.
- Daha az hibe ile kısıtlı sürede daha fazla öğrenci göndermek yerine öğrencilerin yabancı dillerini geliştirebilmeleri için daha fazla süre ve imkân tanınabilir.
- Öğrenciler, mümkün olduğu kadar yabancı dili pratik edebilecekleri ülke, şehir ve kurumlara yönlendirilebilir.
- Hareketlilikten faydalanmaya hak kazanan öğrencilere hareketlilikten önce dil kursu sağlanabilir.
- Elde edilen veriler ışığında önemli saptamalar yapılabileceği için öğrencilerin OLS dil testlerini üniversitelerin ilgili birimlerinde tamamlamaları sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Altunöz, H.B., & Bay, E. (2018). Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde etkili öğretim stratejilerinin kullanımının analizi. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 129-149
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). Bilimsel araştırma yöntemleri (20.baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Council of Europe (2016). Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Demir, A., & Demir, S. (2009). Erasmus programının kültürlerarası diyalog ve etkileşim açısından değerlendirilmesi (Öğretmen adaylarıyla nitel bir çalışma). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(9), 95-105.
- EC (2012). *Europeans and their languages*. https://ec.europa.eu/comfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf adresinden erişildi.
- EC (2014). *Erasmus+ programme guide*. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide-2019_en_1.pdf adresinden erişildi.
- EF (2018). EF English Proficiency Index. 15.01.2019 tarihinde www.ef.com/epi adresinden erişildi.
- Ekti, M. (2013). An evaluation regarding to the gains of Erasmus program in terms of language and science. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 70, 1800-1809.
- Ersoy, A. (2013). Türk öğretmen adaylarının kültürlerarası deneyimlerinde karşılaştıkları sorunlar: Erasmus değişim programı örneği. *Eğitim ve Bilim*, 38(168), 154-166.
- Erton, İ. (2010). Relations between personality traits, language learning styles and success in foreign language achievement. *H.U. Journal of Education*, 38, 115-126.
- Göksan, T. S., Uzundurukan, S., & Keskin, S. N. (2011, Eylül). *Değişim programlarının genel yapısı, işleyişi ve kazandırdıkları*. İnşaat Mühendisliği Eğitimi 2. Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Hasdemir, F., & Çalıköçü, M.R. (2011). Avrupa Birliği eğitim programları ve değişim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 66-68.
- Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor? *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(2), 15-26.
- Işık, D. (2018, Mayıs). *Ankara Üniversitesi bilgi ve belge yönetimi bölümü lisans öğrencilerinin Erasmus programına ilişkin deneyimlerinin eğitim sürecine katkısı*. III. Uluslararası Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğrenci Kongresi'nde sunulan bildiri. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Önder, R.K., & Balcı, A. (2010). Erasmus öğrenci öğrenim hareketliliği programının 2007 yılında programdan yararlanan Türk öğrenciler üzerindeki etkileri. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 93-116.
- Tok, H., & Arıbaş, S. (2008). Avrupa Birliğine uyum sürecinde yabancı dil öğretimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 205-227.
- Ünlü, İ. (2015). Teacher Candidates' Opinions on Erasmus Student Exchange Program. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 15(1), 223-237.
- Yücel, M.S. (2013). Alman dili eğitimi öğretmen adaylarının Erasmus programı kapsamında dilsel ve kültürel deneyimleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 46(1), 23-47.